

K19U 2438

0084255

Reg. No. :

Name :

III Semester B.A. Degree (CBCSS - Reg./Sup./Imp.) Examination,
November 2019

(2014 Admn. Onwards)

COMPLEMENTARY COURSE IN SANSKRIT
3C(02) SKT - ML : NATAKA AND VYAKARANA

Time : 3 Hours

Max. Marks : 40

Instructions to Candidate :

Answer may be written either in Sanskrit or in main Language. In writing
Sanskrit Devanagari script should be used.

I. Conjugate any five :

(1 × 5 = 5)

1. भू लट्	प्रथमपुरुषः
2. भू लोट्	मध्यमपुरुषः
3. वन्द लङ्	उत्तमपुरुषः
4. वन्द लोट्	मध्यमपुरुषः
5. वन्द लट्	प्रथमपुरुषः
6. कृञ् लट्	प्रथमपुरुषः (परस्मैपदी)
7. कृञ् लङ्	मध्यमपुरुषः (आत्मनेपदी)
8. कृञ् लृट्	उत्तमपुरुषः (आत्मनेपदी)

II. Split any four :

(4 × ½ = 2)

9. a) नाभिमानः	b) इत्येव
c) चापि	d) ह्यवितथम्
e) प्रभोराज्ञा	f) यस्योभयम्
10. Combine any four :	(4 × ½ = 2)
a) न+एतत्	b) इतः + तावत्
c) इति + उत्तिष्ठति	d) समाने + अपि
e) येन + इयम्	f) तथा + अस्याः

P.T.O.

III. Answer any **five** in one or two sentences. (1 × 5 = 5)

11. भिन्नरुचेर्जनस्य बहुघाण्येकं समाराधकम् - What?
12. साक्षात् भावाविव शरीरिणौ - Who are depicted thus?
13. What do you mean by मिश्रविष्कम्भः?
14. तं ज्ञानपण्यं वणिजं वदन्ति - Whom?
15. मदः किल स्त्रीजनस्य विशेषमण्डनमिति - Who says?
16. Give the name of vidusaka.
17. शठ अविश्वसनीय हृदयोऽसिः Who says - To whom?
18. एतानि दष्टमात्राणामायुष्याः प्रतिपत्तयः Which are they?

IV. Explain fully any **two** : (2 × 3 = 6)

19. न च न परिचितो न चाण्यरम्य -
श्चकितमुपैमि तथापि पार्श्वमस्य।
सलिलनिधिरिव प्रतिक्षणं मे
भवति स एव नवो नवोऽयमक्षणोः॥
20. समयमानमायताक्ष्याः
किञ्चिदभिव्यक्त दशन शोभिमुखम्।
असमग्रलक्ष्यकेसरं
उच्छवसदिव पङ्कजं हृष्टम्॥
21. औत्सुक्यहेतुं विवृणोषि न त्वं
तत्त्वावबोधैकफलो न तर्कः।
तथापि रम्मोरू करोमि लक्ष्य -
मात्मानमेषां परिदेवितानाम्॥
22. भावज्ञानानन्तरं प्रस्तुतेन
प्रत्याख्याने दत्तयुक्तोत्तरेण।
वाक्येनेयं स्थापिता स्वे निदेशे
स्थाने प्राणाः कामिनां दूत्यधीनाः॥

V. Annotate any **three** : (3 × 2 = 6)

23. जलमिव समुद्रशुक्तौ मुक्ताफलतां पयोदस्य
24. तं ज्ञानपण्यं वणिजं वदन्ति।
25. धुरि प्रतिष्ठापयितव्य एव।
26. शरीरनाशोऽपि समानुरागयोः।
27. न केवलं रूपे शिल्पेऽप्यद्वितीया मालविका।

VI. Translate any **two** into main language : (2 × 1 = 2)

28. विवादे दर्शयिष्यन्तं क्रियासंक्रान्तिमात्मनः
यदि मां नानुजानासि परित्यक्तोऽस्म्यहं त्वया।
29. अनेन तनुमध्यया मुखरनूपुराराविणा
नवाम्बुरुहकोमलेन चरणेन सम्भावितः।
अशोक यदि सद्य एव मुकुलैर्न सम्पत्स्यते
वृथा वहसि दोहदं ललितकामिसाधारणम्॥
30. कात्स्न्येन निर्वणयितुं च रूप -
मिच्छन्ति तत्पूर्वसमागमानाम्।
न च प्रियेष्वायतलोचनानाम्
समग्रपातीनि विलोचनानि॥

VII. Write essays on **two** of the following : (2 × 6 = 12)

31. Give an account of the role played by vidusaka.

OR

Write down the significance of Kalidasas plays.

32. Sketch the character of malavika.

OR

Compare the characters of Haradatta and Ganadasa.